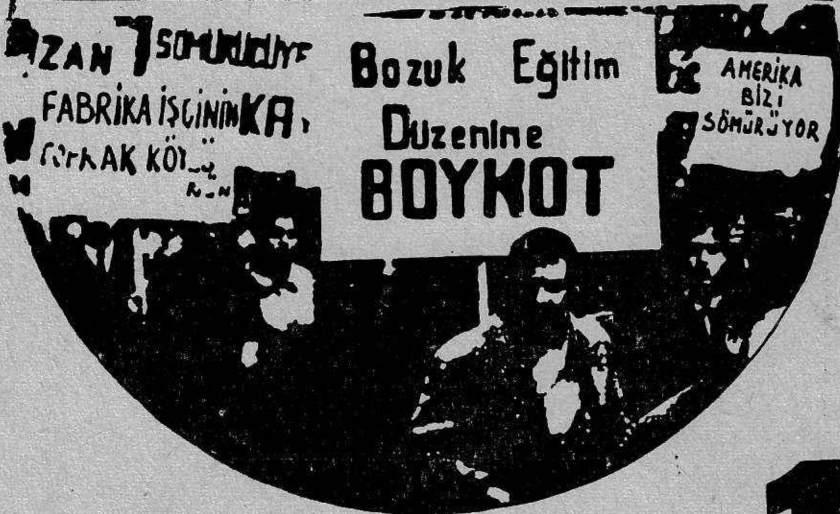
GENÇLİK

DERGİSİ

HAKLARIMIZ İÇİN EYLEME

KASIM 1969

1

Gençlik Hareketleri ve Gençliğin Görevi

Son yıllarda gençlik hareketleri, her gün biraz daha gelişip güçlenerek devam etmektedir. Geri bırakılmış bir ülke olan Türkiye'de gençlik hareketleri muhakkak ki, gün geçtikçe çok daha güçlenerek, daha devrimci bir çizgiye oturarak sürecektir. Çünkü, askerî ve ekonomik antlaşmalarla Amerikan emperyalizminin vesayeti altında, geri bırakılmış bir ülke olan yurdumuzun sorunlarını araştırıp öğrenme olanaklarına sahip olan gençlik, bağımsızlık, demokrasi ve halkımızın mutluluğu için verilmekte olan mücadelede sessiz ve tarafsız kalamaz.

Gençlik, ülkemizin bağımsızlığı, demokrasinin gerçekleştirilmesi ve insanın insanı sömürmediği bir düzenin kurulması için işçi sınıfının önderliğinde bütün emekçilerin verdikleri mücadelede işçi ve emekçi sınıfların yanında mücadele etmek zorundadır. Gençlik hareketleri, ancak bu takdirde başarılı ve anlamlı olabilir.

Gençliğin kendi öz meseleleri olan yurt gerçekleri ile uyuşmayan, 'de-

Gerek egemen sınıfların konu üzerinde dikkatle durması, gerek gençlik hareketlerinin doğal kimliği, gerek bu kaynaktan çıkan her hareketin sosyalizm adına yapılması ve gerekse gençlik hareketlerinin işçi sınıfının davası bakımından önemli bir etken olması, konu üzerinde uzun boylu durmamızı gerektiriyor.

mokratik ve halka açık eğitim', 'fırsat eşitliği', 'ulusal eğitim', 'akademik ve malî özerklik'... gibi sloganlarla dile getirilen bozuk eğitim düzenini değiştirme, mücadelesi işçi - emekçi sınıfların düzeni değiştirip kendi iktidarlarını kurma mücadelelerinin bir parçasıdır. Yani gençliğin kendi öz sorunlarının çözümü ancak yurdumuzun temel sorunlarının çözümü ile mümkündür. Bu gerçek, gençlik tarafından gün geçtikçe daha iyi anlaşılmakta ve gençlik hareketleri bu doğrultuya oturmaktadır. Ve gençlik hareketleri gün geçtikçe daha çok temel meselelerin çözümlenmesi mücadelesine doğru yönelmektedir.

Temel mesele, emperyalizmi kovmak, halkımızı sömüren bir avuç işbirlikçi egemen sınıfı yönetimden uzaklaştırmaktır. Bunu, gençliğin yapması söz konusu değildir. Bu görevi ancak işçi ve emekçi sınıflar başarabilirler ve gençlik onların yardımcısı olabilir.

Gençlik demokratik baskı grubu olarak yaptığı mücadele ile demokratik ortamı genişleterek ve emperyalizme karşı yürüttüğü hareketlerle, emperyalizme karşı halkımızı uyararak işçi ve emekçi sınıfların mücadelesine yardımcı olmaktadır.

Gençlik hareketleri bugün genel olarak bozuk eğitim düzeni ve emperyalizme karşı mücadele noktalarında ağırlık kazanmaktadır.

Gençliğin bu iki noktadan hareketle işçi ve emekçi sınıfların mücadelelerinin bir parçası halinde olan mücadelesinin başarıya ulaşması ise ancak işçi ve emekçi sınıfların mücadelelerinin başarısına bağlıdır.

GENÇLİK DERGİSİ

AKADEMİYE GİREMEYEN GENÇLERİN DİRENİŞLERİ DEVAM EDİYOR

O. G. ERDAL

A.İ.T.İ. Akademisine vardığımda, okul önündeki ufak, beyaz çadırı gördüm. Çadırın üzerindeki pankartlarda, 'Yeter Artık Be', 'Halkı Demirel'e Sömürtmeyeceğiz', 'Tahsil Bitti mi?', 'Amerikanvari Eğitime Hayır', 'İstiyoruz Okumak, Verilmiyor Hak', 'Sınıf Farkına Paydos' yazıları okunuyordu.

Çadıra girdiğimde, bir yatağın üzerine uzanmış, solgun yüzlü, bitkin bir genç gördüm. Bu genç ,okumak hakkı olduğu halde, bu hakkın elinden alınmasını protesto etmek için günlerdir ölüm orucu tutan Fuat Ünver'di. Selâm verdim ve yatağın bir ucuna oturdum.

Genç arkadaşımız Fuat Ünver, Konya'nın Bozkurt kazasında doğmuş, ilk ve orta tahsilini yaptıktan sonra Ankara Ticaret Lisesine girmiş ve bu yıl da mezun olmuş. Ama, yüksek öğrenim yapabilmek için Akademiye giremiyor. Kendisiyle, Türkiye'deki eğitim sorunu, eğitimdeki bozukluğun nedenleri ve kendi durumu üzerine konuştum.

Üzerinde durduğumuz ilk konu, eğitimdeki bozukluğun nedeni oldu. Bu bozukluğu, toplumdaki genel bozukluğa bağlayan genç arkadaşımız Fuat Ünver, Ticaret Lisesi mezunlarının durumunu bu konuya bir örnek diye göstererek, Türkiye'de 6000 Ticaret Lisesi mezunu olduğunu ve her yıl verilen bu kadar mezundan, ancak 1700'ünün Akademilere alındığını, 4300 gencin ise açıkta kaldığını anlattı.

Sözlerine, "Ticaret Lisesi mezunlarının Akademilerden başka bir yüksek okula girebilme hakları yoktur. Ankara Ticaret Lisesi Mezunları 2500'dür, bunun ancak 300'ü Ankara İktisadî Ticarî İlimler Akademisine girebilmekte, diğerleri ise açıkta kalmaktadır" diye devam eden Ünver arkadaşımız, kendi durumlarındaki bu haksızlığın, hiç değilse gece öğrenimi yapılarak biraz olsun giderebileceğini söylüyor.

Verdiği örnekten giderek, eğitimde fırsat eşitliğinin olmadığını belirten Ünver arkadaşımız, Ticaret Liselerinde okuyanların genel durumuna değindikten sonra, "bugün, eğitimde fırsat eşitliği diye bir şeyden söz etmek imkânsızdır. Yalnız Ticaret Lisesi mezunlarının değil, diğer bütün lise mezunlarının da durumu çok kötüdür. Bu apaçık ortadadır. 65000 lise mezununun 20000'i yüksek okullara (Özel Okullar da dahil) girebilmekte, diğer 45000 genç ise, açıkta kalmaya mahkûm edilmektedir" dedi.

Ünver arkadaşımız, 4 devlet Akademisinde ve 2 özel Akademide gece öğrenimi yapıldığını, Ankara İ.T.İ Akademisinde ise gece öğreniminin yapılmadığını söyledi. "Bizler, diğer liselerdeki arkadaşlarımızı karşımıza almak istemiyoruz. Fakat, bize Akademilerde kontenjan tamamen açılmalı. Bunun sebebini de de-

min belirttim, bizler, akademilerden başka yüksek bir okulda okuyamayız".

Fuat Ünver ve Direniş Komitesindeki arkadaşlarına, dergimizin, haklı davalarında onları desteklediğini, dergimizden, diğer genç arkadaşlara onlar adına sesleneceğimizi bildirdim ve başarılar dileyerek oradan ayrıldım.

. . . .

Fakültelere ve Yüksek Okullara giremeyen gençlerin direnişi her yıl olduğu gibi gene başlıyor. Haklı bir direniş bu. Bu genç arkadaşlar, haklı bir davanın haklı savunucularıdırlar, 40 binden fazla genç açıkta kalırsa, bu direnişlerin daha başlangıcında olduğumuzu, bundan sonra daha geniş çapta direnişlerin yapılacağını şimdiden söylemek, kehanet olmasa gerek.

Nitekim, gene Ticaret Liseleriler, İzmir'de ,birlik ve dayanışma içinde, bu haklı davaları için topyekûn harekete geçerek bir yürüyüş düzenlemişlerdir.

GENÇLİK DERGİSİ direnişteki bütün arkadaşları desteklediğini ve haklı davalarını kamu oyuna duyurmak isteyen bu genç arkadaşlara sayfalarının açık olduğunu bildirir.

HAKLARIMIZ İÇİN EYLEME

Nilgün SUALP

Kardeşler, sorunlarımız sadece lise içindeki çağ dışı eğitimden ibaret değildir. Yarın liseden mezun olacağız. Sonra da üniversiteye girebilme mü'adelesi başlayacak. Üniversiteye girebilirsek de ardından beslenme, barınma ve benzeri sorunlar çıkacak.

Bu yıl üinversiteye girmek için 65 169 kişi müracaat etti. Bunların 12026'sı geçen yıl mezun olup ta hiç bir yere giremeyenlerdir. Bu yıl üniversiteye girebilenlerin sayısı ise ancak 12 627'dir. Yani sınava giren her beş kişiden biri üniversiteye girebildi. Daha sınavlar yapılmadan fırsat eşitliği (!) sınava girenlerin 4/5'i dışarda bırakacak şekildeydi. Amerika'da devşirme sınav sistemi, Anayasanın her gence dığı fırsat eşitliğini yoketmektedir.

Lise mezunu her genç, ulusa ortalama 10.000 TL. sına mal olmaktadır. Bu, yoksul bir ülke halkı için ağır olduğu kadar, biz gençler için de sorumluluğu olan bir yüktür. Bu bakımdan, liseli gençler olarak bugüne dek yutturulan saçma gerekçelere artık kanmamalıyız. Ve sorumlulara sormalıyız: Neden liseden bol mezun veren ve üniversiteye az mezun alan bir tutumda israr ediyorsunuz? Neden bizleri bu sınavlar sonucu özel okul sömürüsünün kucağına atıyorsunuz? Neden ülkede bir işsiz aydınlar topluluğu yaratıyorsunuz?...

Evet kardeşler, bugün ülkemizde, Anayasa, eğitimin parasız olmasını sağlayacağını söylemesine rağmen eğitim paralıdır ve para içindir.

Liseli gençler, artık bizim de üniversiteli kardeşlerimizin "demokratik ve çağdaş eğitim" mücadelesine katılma zamanımız geldi.

— Özel okulların devletleştirilmesi,
— Ulusal eğitim,
— Cağdaş eğitim,
— Eğitimde fırsat eşitliği,
— Beyin ihracına son verilmesi,
— Tüm lise mezunlarının üniversiteye girmesi,
— Sınavların, öğrencilerin yetenekli oldukları branşları seçmesi için yapılması.

konularında liseliler eyleme geçmelidirler.

Tüm haksızlıklara ve haksızlara karşı haklarımızı çiğnetmemek için birleşmemiz ve eyleme girmemiz gerekir.

YAŞASIN HALKA AÇIK VE ULUSAL EĞİTİM İÇİN SAVAŞANLAR!

PİR SULTAN ABDAL VE TUNCELİ OLAYLARI

Yürü bre Hızır Paşa
Senin de çarkın kırılır
Güvendiğin padişahın
O da birgün devrilir!

ATANIR AKA

Diyen Pir Sultan Abdal 16. yüzyılda Anadolu'da yaşamıştır. Söz ve eylemlerini halk sorunlarına adamış devrimci bir halk ozanıdır. PİR Sultan Abdal'ın bugünedek adını duyurmasında en büyük etken, ezilen Anadolu halkının haklarını savunması olsa gerek. Bilindiği gibi Osmanlı İmparatorluğu boyunca, Anadolu halkı ezilmiş, insanca yaşamadan mahrum bırakılmıştır. Fakat O, zalim ve insafsız halk düşmanı Osmanlı yöneticilerine karşı "Hak verilmez, alınır" kuralını daha o zaman söz ve eylemleri ile ispatlamak istemiş ne yazık ki, ceberrut Hızır Paşa tarafından idam ettirilmiştir.

Sanki; devrimciler bundan 400 yıl önce mi öldürülüyordu? Yalnız bundan 400 yıl önce mi Anadolu Halkına insanca yaşamak çok görülüyordu? Elbette ki, hayır. İşte binlercesinin yanında bir tane Tunceli Olayı. Tunceli Olayının nasıl cereyan ettiğini biliyoruz. (Genç sanatçılar, Anadolu Halkına devrimci bir oyun sunmak gayesiyle gitmişler. Fakat, Ankara'dan aldıkları emirle, birer Hızır Paşa kesilen iktidarın kölesi Elâzığ ve Tunceli yöneticilerinden "Bu oyunu burada oynatamazsınız..." cevabını almışlardır. Halk, oyunun oynanmasını aşırı derecede isteyince de, iki Anadolu devrimcisinin polis kurşunuyla nasıl öldüğünü, yine altı Anadolu emekçisinin polis kurşunuyla nasıl yaralandığını ve bu arada yirmi ikisi Halk Oyuncularından olmak üzere yüz vatandaşın nezarete alınıp nasıl İŞKENCE gördüklerini... hatırlatırız). Bütün bunlara rağmen Türkiye'de demokratik bir idarenin varlığından bahsedenler bulunmaktadır.

O halde, neden Anadolu Halkına devrimci bir oyun seyrettirmek çok görüldü? Çünkü; uyutulan, soyulan ve unutulan Anadolu Halkı bu oyunu seyrederek, kendi sorunlarını tüm gerçekliğiyle olmasa dahi kısmen görebilecekti. Kendisinin insanca bir yaşamadan mahrum olduğunu bir daha anlayarak belkide işbirlikçi, sömürücü iktidardan hakkını isteyecekti. Belki de emeğini sömürtmeyecekti.

Ankara'da Bakanların, Ankara'da Başbakanın, Cumhurbaşkanının gözleri önünde oynanan oyun, ezilen Anadolu Halkına çok görüldü. Neden? Çünkü; Ankara ve diğer büyük şehirlerde burjuva çevrelerinde bir sanat gösterisi telâkki edilen oyunun, halkın sefalet ve zulüm altında yaşadığı Anadolu'da daha başka etkiler uyandıracağını, halkı daha bilinçlendireceğini anlayan iktidar kölesi yöneticiler, temsil ettikleri sınıflarının durumunun biraz daha sarsılacağını farkettiler.

Bu iki yönetici T. C. Anayasasının HERKES, BİLİM VE SANATI SERBESTÇE ÖĞRENME VE ÖĞRETME, YAYMA VE BU ALANDA HER TÜRLÜ ARAŞTIRMA HAKKINA SAHİPTİR" ilkesine karşı çıkmışlardır. Amaçları bilim ve sanatın halkın ayağına gitmesini önlemektir.

"Tiyatrolarımıza ve halkımıza reva görülen bu ve bunun gibi davranışlar, ancak sömürge valileri tarafından, sömürge halkına ve onların sanat ve bilim adamlarına uygulanmıştır" diyor Ti-Sen. (1) Herhalde Ti-Sen, bu bildiriyi yayınlarken Anadolu'nun, Türk kapitalistlerinin bir sömürgesi olduğunu unutmuştur.

Demek ki, "Türkiye'de demokrasi vardır" diyen demokrasi hokkabazları bu cümleyi şu şekilde söyleseler daha uygun olur: *Türkiye'de faşistokrasi vardır; Türkiye'de sömürücülük vardır.*

Kalkın canlar bir olalım
Münkire kılıç çalalım
Yoksulun hakkını alalım
Tevekkül tü - taalallah

---

(1) Tİ-SEN (Türkiye Tiyatrocular Sendikası).

SAYDILAR BİZİ

Uyur iken uyardılar
Diriye saydılar bizi
Koyun olduk ses anladık
Sürüye saydılar bizi

Halimizi hal eyledik
Yolumuzu yol eyledik
Her çiçekten bal eyledik
Arıya saydılar bize

Pir divanına dizildik
Dost defterine dizildik
Bal olduk şerbet ezildik
Doluya saydılar bizi

Pir Sultan Abdal'ım şunda
Çok keramet var insanda
O cihanda bu cihanda
Aliye saydılar bizi

PİR SULTAN ABDAL

GENÇLİK HAREKETLERİ

Türkiyemizde eğitim bir çıkmaz içindir. 1968 haziranında başlayan ve daha sonra işgallere dönüşen boykotlar, 1969 şubattında yürüyen 30.000 öğretmen, asistanların direnişi, üniversiteye giremeyen binlerce genç arkadaş, Türkiyemizdeki bu eğitim çıkmazının en belirgin örnekleridir.

BU NİÇİN BÖYLEDİR?

Özellikle üniversite kesiminde sert tepkilere hedef olan ve eğitimdeki bu bozukluğa karşı fiili mücadele bayrağı açan üniversite gençliği aracılıyla halkımızın üzerine dikkati çekilen eğitimdeki bu çıkmaz, bu *bozuk eğitim düzeni, başlıbaşına, kendi içinde çözülecek bir sorun değildir.* Uzun bir süredir toplumumuzun her katında yapılan tartışmalar ortaya koymuştur ki, *eğitim düzeninin bozukluğu, doğrudan doğruya, toplumdaki genel bozukluğun eğitime yansımasından başka bir şey değildir. Yani, bozuk bir düzen, eğitim düzenini de bozmaktadır.* Öyleyse, şu sonucu çıkarmak mümkündür: *Eğitim çıkmazına çözüm aranırken, toplumun yapısı gözden ırak tutulamaz ve tutulmamalıdır. Eğitim sorunlarına çözüm getirilmek isteniyorsa, bu, doğrudan toplumsal sorunlarımıza ilişkin çözümlerin de (ve öncelikle) getirilmesini gerektirmektedir.*

MESELEYE BİRAZ DAHA YAKINDAN BAKALIM

Eğitimin bozukluğu üzerine yüzlerce örnek verilebilir. En aktüeli olduğu için üniversiteye giremeyenler meselesine bir göz atalım.

Bu yıl, 65.000 liseli genç, üniversite sınavlarına girmiş, bunların ancak 12.000'i üniversiteye geçebilmiştir. Niçin her lise mezunu hakkı olduğu halde üniversiteye giremiyor? Niçin 50.000 genç açıkta kalıyor? Acaba mesele, "dersini çalışan kazanır, çalışmayan kaybeder" gibi *sudan bahanelerle* geçiştirilebilir mi? Üniversiteye alınacak öğrenci sayısı belli iken, böyle bir bahane geçersiz kalmaktadır. *Çünkü zarlar önceden atılmıştır.* 65.000 kişi içinden ancak 12.000'nin üniversiteye gireceği önceden bilinmektedir. Yani, 65.000 kişi üniversiteye girebilmek için sınav olurken, her çok daha önceden hesaplanmıştır: Her beş kişiden sadece ve sadece biri üniversiteye alınacaktır. Zarlar önceden atılmıştır.

Özetlersek, mesele, çalışan - çalışmayan mesele değildir. Meselei böyle sudan bahanelerle geçiştirme çabaları, 13.000.000 insanı okuma-yazma bilmeyen, 13.000 köyünde ilkokul dahi bulunmayan ülkemizde iflas etmiş gerekçelerdir.

ÜNİVESİTEDEKİ MÜCADELELER VE NEDENLERİ

Üniversiteli kardeşlerimiz bu eğitim düzenine karşı fiili mücadele ile karşı koymakta ve meselenin toplumumuzun meselelerine bağlı olduğunu görerek silâhlarını toplumdaki bu bozukluklara çevirmektedir. Bu mücadelenin genel niteliği, iç ve dış sömürüye karşı olmasıdır. *Son gençlik olaylarının temel nedeni burada yatmaktadır.*

Üniversite gençliği, üniversitede genel bir reform istemektedir. Ve kendi meselesini, bu köhnemiş kuruma karşı savaşırken kendi savunmak ve yönetime bizzat katılmak istemektedir. Gençliğin bu demokratik hareketi, gerici ve tutucu üniversite çevrelerinden tepki gördüğü gibi gençlerin bu hareketi bu düzenden yararı olanları da tedirgin etmektedir. Bu noktadaki özlemini, gençlik, "demokratik üniversite" sloganıyla dile getirmektedir.

Gençler kendi sorunlarından giderek bununla ilişkisi kaçınılmaz olan toplumun sorunlarıyla yüz yüze gelmektedir. Toplumun meselelerine eğilen genç kendisiyle çatışan güçler olarak karşısında, halkımızın tepesine tünemiş, kanını bir sülük gibi emen, onun alınterini sömüren egemen sınıfları ve bu sınıfların tam bir işbirliği halinde olduğu emperyalizmi, yani Amerikan emperyalizmini görmektedir.

Egemen sınıflar, bütün kurumları kendi çıkarlarına göre işletir, bütün çarklar onların çıkarları için döner, her şey onların denetimi altındadır. *Eğitim de onların çıkar hesapları dışında değildir.* Elbette herkesin, özellikle işçi ve

VE "GENÇLİK DERGİSİ"

köylü çocuklarının eğitim ve öğretim görmesi onların işine gelmez. *Eğitim, onların koyduğu sınırlamalar içinde yapılır.* Kendileri için gerekli eleman sayısından fazlasını istemezler. Bu nedenledir ki, (gene ilk örneğimize dönelim) 65 000 kişiden ancak 12 000'i üniversiteye girebilir. Bu nedenledir ki, 13 000 köyümüzde ilkokul yoktur, bu nedenledir ki 13 000 000 insanımız okuma - yazma bilmez. İşte bunun içindir ki, ünivertise gençliği "Demokratik Üniversite" ve "işçi-köylü gençler üniversiteye" diyor.

Devlet üniversitelerinin kapılarını 50 000 gence kapıyan egemen sınıflar, özel okullar yoluyla da eğitimi bir kâr aracı haline getirmektedirler. Böylece eğitim parayla ve para için olmaktadır. Üniversite gençliği özel okul sömürüsüne de karşı çıkarak, "özel okullara hayır" diyor.

AMERİKAN EMPERYALİZMİ VE EĞİTİMİMİZDE YABANCI ETKİLER

"İlkokuldan üniversiteye dek gerek yönetmelikleri, gerek programları kapitalist ülkelerden devşirilen eğitim kurumlarımızda, yurdumuzun temel ihtiyaçları ile ilgisiz öğretim ve eğitim yapılmaktadır. Türkiye'de işbirlikcileri aracılığıyla bütün kurumlara hakim olan emperyalizm, elbette eğitim kurumlarımıza da el atacaktı. Barış gönüllüleri müşavirleri, üniversitelerimizdeki ajan rektörleri vs. her yönden etkiyle eğitimimiz millî bir niteliğe kavuşmaktan uzak tutulmaktadır." (11 Temmuz 1969 tarihli çıkış bildirimizden)

Eğitimimizdeki bu yabancı etkilerle yüzyüze gelen gençlik giderek Amerikan emperyalizminin toplumumuzdaki diğer etkilerini de görmekte ve Amerikan emperyalizmine karşı çıkmaktadır. Bu yüzdendir ki, gençlik, 6. Filonun her gelişinde protesto gösterileri düzenlemekte, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde Amerikan Büyük elçisi Komer'in arabasını yakmaktadır. Elbette gösteriler düzenleyecek, elbette Amerikan emperyalizmi ile savaşacaktır.

Gençlik Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçi egemen sınıflara karşı mücadelesini, işçi ve köylü sınıfların mücadeleleriyle birlikte sürdürecektir. *Çünkü, gençlik toplumu değiştirecek bir güç değildir.* Ancak bu düzeni değiştirecek *asıl güçlerin, yani, işçilerin ve köylülerin* yanında olmak zorundadır. Gençlik, zaman zaman işçi ve köylülerin bu mücadelesine doğrudan doğruya da katılmaktadır.

Elbette ki, Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı verilen bu mücadele, Amerikan emperyalizmi kovulana, sömürü sona erene ve çarklar, bu düzenden yararına dönene 'dek sürecektir.

DERGİMİZİN AMACI

"Bozuk bir eğitim düzeni, liseden bol mezun verir, üniversiteye girenleri kısıtlar, özel okul sömürüsüne yardım eder, böylece eğitim, parayla ve para için olur.

Eğitim çıkmazı, halkın çıkarlarıyla, bu düzenden yararı olanların çıkarları arasındaki çatışmada, halkın galebesi sağlanmadıkça, çözümlenemez. Onun için "Halka dönük üniversite".

Bugün % 60'ı üniversite kapısından geri çevrilen, bir kısmı da ilerde burs, yurt ve benzeri sebeplerle çevrilecek olan lisesi kardeşlerimize bu temel bozukluklar henüz bir mesele gibi görünmemektedir. Ve üniversiteli kardeşlerimizin mücadelesine herhangi bir katkıları olmamaktadır.

Işte biz, üniversiteli - liseli dayanışmasını sağlamak, aralarında sağlam bağlar kurmak ve gençliğin gür sesini duyurmak için GENÇLİK DERGİSİ'ni çıkarmaya karar verdik.

Dergimiz aylık olacaktır. İç ve dış gençlik hareketlerini, eğitim sorununu, toplumumuzun sorunlarını ve kültür, sanat, edebiyat, bilim konularını içirecek olan bu dergi, tüm gençliğin olacaktır. Dergi herzaman üniversiteli, liseli bütün kardeşlerimizin sorunlarına ve seslenişlerine açık olacaktır."

GENÇLİK DERGİSİ

TARİH NEDİR?

Herhangi bir lise öğrencisine "tarih dersini sever misin?" diye bir soru yöneltilirse, genellikle alınacak cevap "hayır" dır. Bu cevabın nedeni ise ülkemizde okutulan tarih derslerinin niteliğidir.

Gerçekte bugünkü toplumları doğru bir biçimde incelemek için tarih mutlak bir şekilde iyi bilinmesi gerekli bir bilimdir. Fakat emperyalizmin ve iç sömürünün etkisiyle yozlaşan eğitimimiz; tarih alanında da bu etkileri yansıtarak, genç kafaları dondurmak ve şartlandırmak yoluna gitmiş ve bu kafaların genellikle tarihden nefret etmelerini sağlamıştır.

Bugün okullarda öğretilen tarih, ülkeler arası savaşlardan ve bir takım sıfatlarla tanıtılan idarecilerin yaşantılarından ibarettir. Ve sonuç olarak genç kafalar, bir sürü tarih ve gereksiz imparator, imparatoriçe, kral, kraliçe ve kumandan isimleri ile doldurulmaktadır. Bu durum ise, tarih derslerinin ezberci niteliğini yaratır ki, bir takım sorularla dolu genç kafalar için elbette bu ders ilginç olamaz.

Tarih kitaplarımızın bir yanılgısı da, savaşları salt idarecilerin bireysel davranışlarının yada bu davranışlara sebep olan yüce duyguların (Ulus ve din duygularının) bir sonucu olarak görmesidir. Bunun da yanlışlığı ise derin bir inceleme ve araştırma yapmadan "tarihin güdücü kuvveti bireylerdir" (önderler) genellemesi yapması ile kesinleşir. Zira onlar bu mantıkla son basamakta" tarihî olaylar, bireylerin beyinlerinin ürünüdür" derler.

Bu son paragrafta anlatılan görüşler üzerine ciltler ile eser verilmiş ve bunun yanlışlığı bilimsel bir biçimde ispatlanmıştır. Biz burada "tarih nedir" sorusunu bu açıdan inceleyeceğiz.

Tarih, toplumların değişmesi demektir. Yani kitaplarımızın yazdığı gibi "tarih tekerrür değildir". Örneğin Osmanlılar 15. yüzyılda da 19. yüzyılda da savaşlar yaptılar. Burada savaş bir olgu (olay) olarak farklı zamanlarda tekrarlanan (tekerrür eden) bir durumdur. Ama 15. yüzyıl ile 19. yüzyıl Osmanlı toplumlarının sosyal koşullarının çok farklı olduğu da bir gerçektir. Bunun için bu iki yüzyılda yapılan savaşların nedenleri çok değişiktir. *Işte tarih bu değişimleri inceler. Ve bu tarihi gelişimin genel kurallarını ortaya koyar.*

Tarih tek tek bireylerin değil genel olarak insanların eseridir. (1). Şu da bir gerçektir ki, *insanlar öz tarihlerini keyiflerine göre yaratacakları koşullarda değil, (toplumların gelişimi nedeniyle) kendilerinden öncekilerin bıraktıkları koşullarda yaparlar.*

Ayrıca insanları eyleme sürükleyen fikirler zorunlu olarak beyinden geçer. Yani bilinçlidir. Ama unutmamalı ki, *fikirlerin beyinde şekillenişi sosyal yaşantının koşullarına bağlıdır.* Örneğin, bir imparator, ülkeler arası her hangi bir savaşa girerken bu hareket mutlak onun düşüncelerinin bir sonucu olarak ortaya çıkar (Yani beyinden geçer). Ama ona bu düşünceyi veren dış gerçeklik, yani, toplumun objektif koşullarıdır (Toplumun ekonomik ve sosyal koşulları gibi).

Bu konularda tarih kitaplarımız bilinçli yanlışlar yapmaktadırlar. Örneğin, 1789 Fransız devriminin ekonomik nedenleri, Maria Antuanet'in çok savruk ve çok tuvalet düşkünü olmasına bağlanır (2). Gerçekte, Fransız devrimi toplumun sos-

Reha KONUKSEVER

yal ve ekonomik ilişkilerinin monarşik yönetim ile olan çelişkilerinin keskinleşmesi ile olmuştur (3). Yani, toplumun tarihi gelişimi o zamanlarda devrim sürecine girmiştir (4). Maria Antuanet'in savruk olması veya olmaması devrimin meydana gelişini etkilemiyecekti. *Zira, tarih, bireylerin değil toplumdaki farklı sınıfların çatışması ile oluşur. Daha doğru bir deyimle, tarihi gelişim ekonomik nedenle farklılaşmış toplum katmanlarının (Kapitalistler, işçiler, ağalar, köylüler, vb.) kendi sınıf çıkarları için yaptıkları mücadelelerden meydana gelir.*

Tarih kitaplarımızın eksik ve yanlışlıkları (ki bunlar burjuva ideolojisinin sonucudur) biz gençleri tarih biliminden soğutmamalı, tersine bu durum başka kaynaklardan gerçek tarihi öğrenmek için bizi uyarmalıdır.

NOTLAR :

(1) Burada önümüze "tarih'n güdücü kuvveti nedir?" sorusu çıkıyor. Ama bu konu genişl:ği ve önemi yönünden başlı başına bir yazı konusu olduğu için burada anlatılmayacaktır.

(2) Emin Oktay Lise 3 tarih kitabı sayfa 209.

(3) 1789 Fransız devriminden 1830, 1848 Fransız işçi hareketleri ve 1871 Paris Komünü ile ilgili bir seri yazı daha sonra dergimizde yayınlanacaktır.

(4) Toplumların tarihi gelişimi ile ilgili olarak "Evrimler ve Devrimler" adlı kitabın okunması tavsiye olunur.

BİLİMİ BİLMEK GEREK

Mehmet DİRİM

Bilmin gayesi nedir, kaynağı neresidir? sorusuna bir dolu cevap veriliyor. Bunca tahsilden sonra kafasını şöyle bir yoklayan genç, bu soruya ya kendince b'r cevap veremiyor, ya da, aklına bir alay kavram, tanım v.s. geliyor. Her kavram biraz eksik, biraz fazla ve tabiî yanlış oluyor. Bir bakıyorsunuz, doğru cevap, kavramlar arasında kayboluvermiş.

Bize göre, bu soruya cevap vermeksizin ,bilim adına yapılan iş, *'ne adına'* ve *'ne için'* yapıldığını kavramak mümkün değildir. Bunu yapmadan, ne bilimin seviyesini, ne de, nereye yol aldığını bilemeyiz. İşte bu yüzden, 'şu ilk sayıda bu soruya cevap verelim' dedik.

Tabiatın, daha geniş olarak bizleri içine alan evrenin bir işleyişi var. Bu işleyiş, bir takım temel kural ve kanunlara riayet ediyor. Bu mekanizmanın, evrenin işleyiş mekanizmasının kanunlarını bulup çıkartmak bilimin yaptığı iş ve bu işi çekip çevirmek *bilim adamının* görevi. Bugüne kadar 'bilim' adına ne okudu isek, sonuç olarak bir takım kurallara, kanunlara ulaşmışızdır. Çoğu zaman bunları matematik sayesinde iki-üç rakamla ve birkaç da harfle anlatıveriyoruz.

BİLİMİN GAYESİ:

Bizim asıl meselemiz, *bilimin gayesi* meselesidir. Bu soruya verilecek cevap *bilimin nedeni* sorusuna verilecek cevapla aynıdır. Şöyle ki :

İnsan ortaya çıktığından bu yana, tabiat ve çevresiyle mecburî, bir takım ilişkiler kurmuştur .Bundan gaye ise, yaşayabilmek, yaşamaya devam edebilmektir. Bunun icin insan: (i) Tabiatı kendine uvdurmak, (ii) Tabiattan yararlanmak, (iii) Bu amaçlarla tabiî aletleri geliştirip yeni araç ve gerecler üretmek, zorunda kalmıştır. Bu tabiî iliskilerde basarılı olmak tabatı yenmek bir tek yolla mümkündür. *Tabiatın, evrenin işleyiş mekanizmasının bilgisine sahip olmak.* Yani, evrenin işleyişinde bağlı olduğu kuralları bulmak. İşte *tam* burada bilim *doğuyor.*

Demek ki: *bilimin emel'*i insanın tabiatla olan (tabir câizse) kavgasını başarılı kılmak için tabiatın kurallarını bulmaktır. Bilim *hayat* icin yapılıyorsa bu adı alabilir. 'BİLİM İÇİN BİLİM' şeklinde nakarat, uydurmacadan ibarettir.

BİLİMİN KÖKENİ:

İkinci meselemiz, bilimin nereden geldiğidir. Şunu biliyoruz ki; bilim, sayısız bilgi'nin birarada biribirine bağlandığı, formüle edildiği alandır. Eğer b z, *bilginin kökenini* bulabilirsek sorumuzu cevaplandırabiliriz.

Bu sorunun cevabı hiç de güç bulunabilir cinsinden değildir. Evren hakkındaki bilgilerimizin kökeni, yine evrendir, kısaca dış - dünyadır. İnsanları tanımak için, insanlar arasına girmek, sıcağa soğuğu ayırabilme kiçin bir kerecik 'yanıvermek' v.s. en kısa yoldur. Evrim teorisini ortaya atmak için Darwin 28 yıl araştırma yapmıştır. Zira bilginin kaynağı gözlem, deney ve araştırmadır. Demek ki, bilimin kökeni de ,bilim adamı da burada, yani hayatın, pratiğin içinde durmaktadır. Öyleyse, *bilim insan kafasından doğar!*' yargısı gerçek dışıdır. İnsan kafası, sadece, evrensel ve tabiî gerçekleri yorumlar, birleştirir ve sonuca varır. 'Akıl' bilginin ikinci kademesinde görevlidir.

Demek ki, bilim hayatın içinde doğmakta, insan bilincinde *şekillenmekte* ve hayatın içine girmektedir.

ÇAĞDAŞ BİLİM :

Artık, çağımız biliminin ne seviyede olduğunu tartışabiliriz. Acaba bilim insanlığı, tabiatla sürdürdüğü savaşta zafere götürmekte midir? Genel nitelikteki bir cevap ,ülkemiz ve benzerlerinin durumunu kapsayabilir mi? Bugün, dünyanın büyük kısmında, bilim, çarkları insanlık yararına döndürmektedir. Ne var ki ,bu, tüm dünya için böyle değildir. Bilim insanların sefâletini arttırmak için bir vasıta, bilim adamı, insanlığın yokoluşu için çalışan bir kişi haline sokulmaktadır. Biz ay sathında dalgalanan Amerikan bayrağını gösteren resimlere kuşku ve endişe ile bakıyoruz. ABD'ne, kısa vadede ideolojik, uzun vadede askerî bir saldırı için gerekli olan ortamı hazırlayan bu olay, Türkiye ve benzeri ülkelere parlak bir gelecek vaadetmiyor. Biz *emperyalizmin* teknik başarısını alkışlıyamıyo-

Ne var ki, aslında bilim, çarkları insanlık yararına döndürecek güçtedir. İnsanlığa sayısız veriler sunmaktadır. Bilimin ve bilginin sonsuzluğu dikkate alınınca bilimin aydınlattığı ufuk ışıl ışıl parlıyor.

Yine bugün bilim, kaderciliğe, ruhçuluğa, mistisizme (*) en amansız darbeleri indirecek güçtedir. Bilimsel tez, ADEMİ öldürülmüştür. Bilim insan varlığının doğa - üstü güçlerle değil maddî birimlerle belirlendiğini ispat etmiştir. Bu konulara ilerde değineceğiz.

SONUÇ :

Bilimin ve bilgilerin kaynağı hayattır, deneylerdir. Bilim kökenini insan - tabiat ilişkilerinden alıp, insan kafasında şekillenir. Ve en önemlisi gücünü insanlığa vermek zorundadır. İnsan - tabiat ilişkilerinin düzenlenmesini amaç bilmeyen bilgi, anlamsızdır, akıl - dışıdır. Bilim, BÜTÜN DÜNYA HALKLARI için yapıldığı sürece, en gerçek yol göstericidir. Çağımızda bilim, bunu yapabilecek güçtedir. Bizlere düşen, bunu gerçekleştirmektir.

(*) *Aklın almadığı alanlarda ve Allah kavramında, gerçeğe kalp yoluyla ulaşabileceğini ileri süren felsefe ve din doktrinine, Mistisizm denir.*

Brecht Üzerine

Mehmet SALİH

Çağımızın devrimci edebiyatında Brecht'in önemli bir yeri vardır. Brecht, çağımızın gerektirdiğine uyarak; değişmekte olan toplumsal şartlarla beraber düşünce yapısının ve sanat anlayışının da büyük değişikliğe uğradığını görmüş ve sanatına bir dünya görüşü kazandırmağa çalışmıştır. Brecht'in bütün eylemleri bundan böyle bu açıdan olmuş ve geniş halk kitlelerine kendini bağlamayı ve onlara kendi dünya görüşünden birşeyler vermeği sanatının görevi haline getirmiştir. Brecht'in ortaya attığı kuramlar özellikle burjuva tiyatro anlayışına karşı bir tepki anlamında olmuş ve bu anlayışı altüst etmiştir. Sanat hayatında olduğu gibi kendi hayatı da mücadeleler içinde geçmiştir Brecht'in.

Almanya'da doğmuş olan Brecht 1933'de uzun bir süre dönmemek üzere Almanya'dan ayrılıyor. 1933'den 1939'a kadar Danimarka'da kalıyor fakat, Nazilerin Danimarka'ya girişiyle İsveç'e geçiyor. Danimarka'da yayınladığı şiirlerle Hitler'e çatıyor ve onu alaya alıyor. Daha 1933'de Brect'in kitapları Naziler tarafından yasaklanıyor ve yakılıyor. 1941 - 42 yıllarında Finlandiya'da bulunan Brecht, Nazilerden kaçarak Rusya'ya ve gemi yoluyla Amerika'ya gidiyor. Amerika'da şiirleri basılıyor. 1947'de Amerika'dan ayrılıp İsviçre'ye geliyor fakat yurduna girmesine müsaade etmiyorlar. Nahayet 1948 yılında Çek pasaportuyla Doğu Berlin'e geçiyor ve ölünceye dek kendini burada tiyatro çalışmalarına veriyor. Görülüyor ki, Brecht hayatının 15 senesini memleket memleket dolaşarak geçiriyor. Daha sonra kendisi bu süreyi "Sürgün Yılları" diye adlandıracaktır.

Bertolt Brecht şiirler ve hikâyeler de yazmasına rağmen esas ürünlerini tiyatroda vermiştir. Kendisi herşeyden evvel büyük bir tiyatro kuramcısı idi. Burjuva sanat anlayışının ürünü olan Dramatik Tiyatro'ya karşı Epik tiyatroyu kurmuş ve devrimci tiyatroda yepyeni bir çığır açmıştır. Ona göre, şimdiye kadarki tiyatro "ister seyirci ve dinleyicilerin belli bir eğitimini şart koşsun, isterse onları eğitsin, her iki durumda da onların zevkine hizmet eder; çünkü gerek onlarda görmek istediği, gerekse onlara verdiği eğitim, bir beğeni eğitiminden başka bir şey değildir". İşte bu duruma karşı Epik Tiyatro ortaya çıktı. Bu tiyatronun görevleri ve sorumlulukları bambaşkaydı. *Epik tiyatro, tiyatroda bir devrim olduğu kadar devrimci bir tiyatroydu da. Onun görevi zevk ve eğlenceye değil, halkın eğitimine ve uyanışına hizmet etmekti.* Brecht'e göre Dramatik Tiyatroda "Seyircide bir takım duyguların uyanması sağlanır, bir yaşantı sunulur, seyirci bir şey içersine sokulur, telkinle çalışılır, insan önceden bilinen bir varlık gibi kabul edilir, insan değişmez gibi gösterilir, insan belirli bir niceliktir, duygu egemendir."

Halbuki Epik Tiyatro'da "Seyirciye bir takım kraarlar verdirtilir, seyirciye bir takım kararlar verdirtilir, seyirciye karşısında tutulur, deliller ve ispatlarla çalışılır, insan inceleme konusu yapılır, insan değişir ve değiştirir insan oluşum halindedir, us egemendir".

Burdan da anlaşılıyor ki, Brecht'in sanatı bir dünya görüşü altında işlenmiştir. Bu görüş; *herşeyin bir oluşum, bır gelişim içinde olduğunu söyleyen ve insanın tarih içindeki görevini belirten yani insanın kendisinin değiştiği gibi doğayı da değiştiğini kabul eden* sosyalist dünya görüşüdür. Ve onun içindir ki, devrimci sanatını halklara adayan Brecht ,devrimciler tarafından her zaman anılacaktır.

Okuyan Bir İşçinin Soruları

Yedi kapılı Teb şehrini kim kurdu?
Kitaplarda kralların adı yazılı.
Krallar mı sürükledi kaya parçalarını?
Ya kaç kere yıkılan Babil-
Kim yaptı onu boyuna yeni baştan? Hangi evlerinde
Altın pırıltılı Lima'nın oturdu yapı işçileri?
Nereye gittiler Çin duvarı bittiği gece
Duvarcılar? Ulu Roma'da
geçilmez zafer anıtından. Kim dikti bunları? Kimleri
yenerek
zaferler kazandı Sezalar? Üstüne türküler yakılmış
Bizans'ta
Yalnız saraylar mı vardı oturacak? Masal ülkesi
Atlantis'te bile
Haykıracak gece yarısı, deniz her şeyi yutarken,
kölelerine seslendi boğulanlar.
Genç İskender Hindistan'ı aldı.
Bir başına mı?
Sezar Galya'lıları yendi?
Hiç olmadı bir aşçı da mı yoktu yanında
İspanya'lı Filip ağladı, filosu
Battığında. Başka ağlayanlar olmadı mı?
II. Frederik Yedi Yıl Savaşını kazandı. Kim
Kazandı ondan başka?
Her sayfada bir zafer.
Zafer yemeğini kim pişirdi?
Her onyılda bir büyük adam.
Masrafları kim yüklendi?
Bunca olay.
Bunca soru.

Bertolt Brecht

ÇAĞRI

Son yıllarda, bütün dikkatlerin üzerinde yoğunlaştığı gençlik hareketleri, gençlerin özellikle toplumun sorunlarına eğilip köklü değişiklik istemeleri ve giderek bu temel üzerindeki köhnemiş kurumlara karşı çıkmaları ile daha da önem kazanmıştır.

Gençler ne yapmak istiyorlar?

İstedikleri değişiklikler nelerdir?

"Halka dönük eğitim", "köhnemiş üniversite düzenine hayır", "işçi köylü gençler üniversiteye", 'özel okullara paydos", "Yankee, Go Home!", "kahrolsun Amerika ve işbirlikçileri", "bağımsız Türkiye", "ulusal eğitim", "devrim için eğitim", sloganları acaba lâftan ibaret şeyler midir?

Kamu oyunda, gençlik hareketleri ve gençler üzerine çeşitli yorumlar yapılıyor. Gençleri övenler, onları haklı bulanlar olduğu gibi, gençliğin bu hareketlerini aşırı bulanlar ve onları kınayanlar da var. Bu iki zıt görüş arasında nüanslı, daha bir sürü görüş...

Haklarında bu kadar söz edilen gençler, liselisiyle, üniversitelisiyle, kendi seslerini kendi yayın organlarından kamu oyuna duyurmanın zamanı geldiği inancıyla ve mücadelelerinde bütün gençleri tek safta toplamak için GENÇLİK DERGİSİ'ni çıkarmaktadırlar. Elinizdeki dergi, bu düşüncenin ürünüdür.

GENÇ ARKADAŞ!

Bu dergi senin dergindir. Bu dergi senin sesini duyuracak, senin dâvalarını savunacak tek yayın organıdır. Dergiye yazı yazmak, malî katkıda bulunmak, abone olmak, abone bulmak, dergiyi tanıtmak, onu diğer genç arkadaşlara ulaştırmak senin görevindir.

DEVRİMCİ ÖĞRETMENLER!

Bir devrimci öğretmen olarak gençliğin devrimci hareketlerini desteklemek görevinizdir. Bulunduğunuz okullarda, öğrenci kardeşlerimize dergimizi tanıtın. Bizlerle ilişki kurmalarını sağlayın.

Yazışma adresimiz: Süleyman Sırrı Sok. 2/8 Yenişehir — ANKARA

Derginin fiatı, 100 kuruştur. Yıllık abone bedeli 10,— TL.'dir.

GENÇLİK DERGİSİ: Aylık gençlik dergisi. Sahibi: Nurettin PİRİM. Sorumlu Yazılşleri Müdürü: Orhan Gazi ERDAL. Yönetim yeri ve her türlü yazışma adresi: Süleyman Sırrı Sokak 2/8 Yenişehir - ANKARA. Dizgi ve baskı: TÖYKO matbaası. Fiatı: 100 Krş. Yıllık abone bedeli 10 TL. İlân santimi 15 TL.